

Sygn. akt III AUa 1464/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Janina Kacprzak

Sędziowie: SSA Anna Szczepaniak – Cicha (spr.)

SSA Beata Michalska

Protokolant: st. sekr. sąd. Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 31 maja 2016 r. w Ł.

sprawy **A. C.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł.**

o składki

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 19 maja 2015 r. sygn. akt VIII U 2525/14

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1464/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 19 maja 2015 r. Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł. z dnia 1 lipca 2014r. i stwierdził, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne: emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej A. C. stanowi od dnia 1 stycznia 2014 r. kwota 9.000 zł.

Orzeczenie to zapadło w następującym stanie faktycznym:

A. C. od dnia 1 stycznia 2014 r. zgłosiła się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych: emerytalnego, rentowych, chorobowego i wypadkowego z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej oraz zadeklarowała składkę na ubezpieczenia społeczne od podstawy wymiaru 9.000 zł. Ubezpieczona prowadzi Biuro (...) w K.. Przed podjęciem działalności gospodarczej przez 35 dni była zarejestrowana jako bezrobotna, natomiast od 2 stycznia 2006 r. do 30 kwietnia 2013 r. pracowała jako specjalista ds. księgowości w (...) S.A. w Ł..

W marcu 2014 r. A. C. była hospitalizowana z powodu zagrożenia ciąży. Ponownie przebywała w szpitalu z tego samego powodu od 6 kwietnia 2014 r., a następnie do dnia porodu, tj. 14 lipca 2014 r., była niezdolna do pracy.

W okresie od 1 stycznia 2014 r. do 5 kwietnia 2014 r. odwołująca się z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej uzyskiwała przychód w wysokości 6.678 zł, a koszty prowadzenia działalności wyniosły 9.762,55 zł.

Zaskarżoną decyzją z dnia 1 lipca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne dla A. C. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej ulega obniżeniu do kwoty, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, tj. 2.247,60 zł od stycznia do marca 2014 r. i 373,60 zł w kwietniu 2014 r.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za zasadne. Przywołując treść przepisów art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 4, art. 14 i art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz wskazując na uchwałę siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2010 r., II UZP 1/10, Sąd pierwszej instancji zważył, że wysokość składki na ubezpieczenie społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą nie jest powiązana z faktycznie uzyskiwanym przychodem z prowadzonej działalności, a zależy wyłącznie od ich deklaracji, w ustawowych granicach. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest uprawniony do kwestionowania kwoty zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jeśli mieści się ona w granicach określonych ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Nadto do stosunku ubezpieczenia społecznego, jako stosunku prawa publicznego, nie stosuje się przepisów prawa cywilnego, dlatego też kwestionowanie zadeklarowanej podstawy wymiaru składek z powołaniem się na art. 58 k.c. czy art. 5 k.c., nie jest dopuszczalne. Wobec powyższego, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaskarżył ten wyrok apelacją w całości, zarzucając naruszenie art. 193 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 3 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym przez nieprzedstawienie pytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego o zgodność przepisu art. 18 ust. 8 w związku z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zakresie, w jakim przepis ten przyznaje prawo do ustalenia podstawy wymiaru składki w zadeklarowanej kwocie na ubezpieczenie chorobowe, z art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji oraz zastosowanie przepisu art. 18 ust. 8 ustawy w związku z art. 20 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do ustalenia podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie chorobowe w wysokości zadeklarowanej kwoty, pomimo wątpliwości co do zgodności w tym zakresie wskazanych przepisów z Konstytucją RP.

W świetle tak sformułowanego zarzutu apelujący, zastąpiony profesjonalnie, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o jego zmianę i oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest bezzasadna.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji, dzieląc w pełni ustalenia faktyczne, jak i ocenę prawną Sądu pierwszej instancji zaprezentowaną w motywach zaskarżonego wyroku. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie kwestionuje zresztą, że prawo materialne zostało prawidłowo zastosowane w ustalonych okolicznościach faktycznych, bezspornych w sprawie. W związku z tym oparcie apelacji wyłącznie na zarzucie naruszenia art. 193 Konstytucji RP i konieczności zwrócenia się z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego czyni apelację nieskuteczną, zwłaszcza że kwestię tę organ rentowy podniósł dopiero na etapie apelacji, a nadto profesjonalny pełnomocnik nie sformułował pytania zgodnie z przyjętymi standardami.

Według art. 193 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, każdy sąd może przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją RP, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem. Tylko powzięcie zasadniczych wątpliwości może uzasadniać przedstawienie Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego, od odpowiedzi na które zależy rozstrzygnięcie sprawy, przy czym chodzi o uzasadnione wątpliwości sądu, a nie strony. Skarżący nie ma uprawnienia do skutecznego domagania się przedłożenia przez sąd pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu, a zarzut naruszenia prawa przez niezbadanie konstytucyjności określonych przepisów

nie może być uznany za usprawiedliwioną podstawę apelacji. Nie oznacza to, że brak pytania prawnego skierowanego przez sąd w konkretnej sprawie do Trybunału Konstytucyjnego zamyka apelującemu drogę do domagania się zbadania konstytucyjności określonych przepisów, jeśli apelujący posiada wątpliwości w tym przedmiocie, a to z uwagi na przepisy art. 79, art. 188 i art. 191 Konstytucji RP. Zgodzić się należy z poglądem Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie wyrażonym w wyroku z dnia 1 września 2010 r., I OSK 368/10 (LEX nr 745224), że jeśli sąd dochodzi do przekonania, że mające zastosowanie w sprawie przepisy prawa nie naruszają Konstytucji RP, to przepisy te stosuje i nie musi w takim przypadku w uzasadnieniu swego orzeczenia tłumaczyć nawet przyczyn, dla których uznał dany przepis za zgodny z Konstytucją, gdyż badanie zgodności przepisów z ustawą zasadniczą nie należy do sądów i jest dokonywane jedynie na użytek konkretnej sprawy.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy nie podnosił żadnych wątpliwości odnośnie konstytucyjności zastosowanych w sprawie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, nadto kierował ugruntowanym stanowiskiem judykatury co do wykładni tych przepisów. Nie ma ich także Sąd drugiej instancji. Zważyć przy tym należy, że problemów konstytucyjnych na tle art. 18 ust. 1 w związku z art. 20 ust. 1 ustawy systemowej nie sygnalizował Sąd Najwyższy, który w przywołanej już przez Sąd Okręgowy uchwale siedmiu sędziów z dnia 21 kwietnia 2010 r., II UZP 1/10, jasno wyłożył, z jakich względów Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest uprawniony do kwestionowania kwoty zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność, jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jeżeli mieści się ona w granicach określonych ustawą. Sąd Apelacyjny w pełni podziela zaprezentowane w powyższej uchwale poglądy, także co do roli ustawodawcy w uregulowaniu podnoszonej w apelacji kwestii. Powołany przez apelującego art. 32 Konstytucji stanowi o równości wszystkich wobec prawa, o prawie obywateli do równego traktowania przez władze publiczne oraz zakazie dyskryminowania w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. O naruszeniu zasady równości można mówić tylko wtedy, gdy nierówne traktowanie dotyczy osób posiadających tę samą wspólną cechę, gdyż podmioty charakteryzujące się w takim samym stopniu tą samą, relewantną cechą winny być jednakowo traktowane. Takie ujęcie zasady równości dopuszcza odmienne traktowanie podmiotów, które takiej cechy nie posiadają (por. wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 czerwca 2001 r., K 23/00, OTK ZU nr 5/2001, poz. 124, z dnia 14 lipca 2004 r., SK 8/03, OTK ZU nr 7/ (...), poz. 65). Apelujący nie wykazał, na czym opiera swe przekonanie, że osoby będące pracownikami mają tę samą cechę wspólną, co przedsiębiorcy. Najbardziej oczywista różnica polega na tym, że w stosunku pracy ci ostatni są pracodawcami. Tytuł do ubezpieczeń społecznych cechują także zasadnicze różnice, gdyż własne ubezpieczenie społeczne przedsiębiorcy jest relacją prawną (stosunek ubezpieczenia społecznego) pozbawioną cech umownych w rozumieniu prawa prywatnego, zatem do oceny tej relacji nie znajdują zastosowania przepisy Kodeksu cywilnego, w tym art. 58 k.c.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny nie dopatrył się jakichkolwiek podstaw prawnych do uwzględnienia apelacji, toteż na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.